

Nr 458

Av herrar Wedén och Gustafsson i Skellefteå, om minskning av anslaget till det s. k. lärarlönebidraget.

Efter den ändring i statsbidragsvillkoren, som genomfördes år 1951, äger numera kommunerna besluta om och i vad mån läroböcker skall utlämnas som gåva eller som lån. Statsutskottet har vid flera tillfällen erinrat om de sålunda ändrade bestämmelserna, bl. a. i sitt utlåtande nr 56 år 1957, där utskottet »fann angeläget, att de erfarenheter som vunnits i skoldistrikt, där man följt en mera restriktiv praxis i fråga om läroboksutdelningen, försättningslöst prövas i ett större sammanhang».

Av en inom skolöverstyrelsen nyligen utförd undersökning framgår, att ett renodlat gåvosystem tillämpas i 61 % av samtliga kommuner, blandat låne- och gåvosystem i 39 % och renodlat lånesystem i 10 %. Även i de kommuner, där man helt tillämpar lånesystemet, har man undantagit vissa slags böcker, såsom den första läseboken, psalmboken m. m. Vidare brukar på åtskilliga håll en elev få medgivande att behålla en bok som han är särskilt fäst vid. Detta anser vi vara riktigt.

Erfarenheterna av systemet med fria läroböcker har visat, att vissa kommuner genom att i viss utsträckning lämna ut böckerna som lån kunnat göra väsentliga besparingar. Dessutom har kommunförbunden numera träffat överenskommelse med bokhandeln om rabatter av skolböcker, vilket medfört ytterligare kostnadsminskningar. Även andra former av rationalisering har kunnat göras. Då det visat sig att kostnadsminskningar kan uppnås genom sådana rationaliseringsåtgärder, föreslår vi att man vid beräkningen av statsbidraget från och med budgetåret 1960/61 tar hänsyn härtill och bl. a. utgår från kommunernas möjlighet att i ökad utsträckning tillämpa lånesystem.

Enligt beslut vid 1957 års riksdag inarbetades bl. a. anslaget till fria läroböcker i det nya s. k. lärarlönebidraget. Detta anslag var tidigare specificerat till 10 miljoner kronor. Tekniskt torde den av oss här föreslagna minskningen av statsbidraget därför böra ha formen av en minskning av det kompensationsbidrag, som beräknades för de vid övergången till det nya lärarlönebidraget avlösta tidigare bidragen. Detta belopp bestämdes till 400 kronor, varav 250 kronor avsåg utgifter för fria läroböcker. Vi föreslår en sådan minskning av kompensationsbidraget, att en besparing på anslaget om ca 5 miljoner kronor kan uppnås.

Med hänvisning till det ovan anförda hemställas,

att riksdagen vid sin behandling av Kungl. Maj:ts proposition nr 1, åttonde huvudtiteln, måtte besluta att med hän-

visning till kommunernas möjligheter att i ökad utsträckning tillhandahålla de fria läroböckerna som lån i stället för som gåva minska det av Kungl. Maj:t äskade anslaget under förevarande punkt med 5 miljoner kronor.

Stockholm den 27 januari 1960

Sven Wedén

Henning Gustafsson

i Skellefteå